

Opprinnelsesgarantier – svindelforsøk mot norske strømkunder?

Jon Tveit og Hans Faanes, Energiveteranene

Opprinnelsesgarantier (OPG) er definert i et EU-direktiv som ble innført i 2001. Norge sluttet seg til direktivet i 2005. Direktivet innebærer at strømkunder i EU for en beskjeden pris kan få kjøpt garantier for at strømkvantum de bruker er produsert fra miljøvennlig energi. All norsk vannkraft er godkjent som slik miljøvennlig produksjon. Produksjonsverkene som melder inn sin produksjon som OPG kraft får betalt for denne gjennom meglere/tradere. Norske vannkraftprodusenter har de siste årene fått 0,1 – 0,2 øre/kWh for dette. Ordningen medfører ingen fysiske leveranser. Det vil si at ikke en eneste kWh (kilowatt-time) flyter noe annet sted enn den ellers gjør. Dette fordi det ikke innebærer noen fysiske transaksjoner. Derfor er det ikke tillatt å markedsføre strømvtaler med opprinnelsesgaranti som mer miljøvennlig strøm enn andre strømkontrakter. I bransjenormen som kraftnæringen utarbeidet sammen med Forbrukerombudet i 2007, er dette nedfelt

Hensikten med EU-direktivet er å betale en beskjeden godtgjørelse for at det skal produseres mer miljøvennlig elektrisitet, men produsentene forplikter seg ikke til noen endringer i planene de ellers måtte ha for utbygging av ny energi. Kjøperne kan for eksempel ha god samvittighet for å bruke strøm fra forurensende kullfyrte kraftverk. De behøver ikke tenke på å redusere forbruket ut fra miljøhensyn. Ordningen virker stikk i mot å være miljøbevisst. Det er nærliggende å sammenligne det med avlats-handel.

Selv om norske vannkraftprodusenter ikke påtar seg noen forpliktelser ved salget av OPG, så pålegger det Norge å utarbeide en varedeklarasjon for det norske elforbruket som ikke har inngått slik avtale. Siden 85-90 % av den norske vannkraftproduksjonen er solgt som OPG til utlandet, ble i 2014 det norske, innenlandske elforbruket som ikke har inngått OPG deklart som 54 % kjernekraft, 37% fossilbasert kraft og kun 9% som fornybar. Denne kraftmiksen blir gjerne omtalt i offentligheten som skitten kraft!! Dette til tross for at det fysiske kraftforbruket som norske kunder hadde kontrakter på, var så godt som 100% vannkraftbasert. Tilsvarende varedeklarasjon for landene som hadde kjøpt OPG fra Norge legger denne inn i sin beregning som da viser et stort innslag av fornybar kraft, mens det virkelige fysiske forbruket er langt på vei dekket med ikke-fornybar. Skal vi tolke dette kun som et regnestykke uten noen reell betydning, eller vil det senere for eksempel kunne brukes mot oss i kravet om å redusere vårt «forurensende» energiforbruk??

La det være klinkende klart at norske strømkunder bruker så godt som 100% fornybar kraft. Strømrregningen inneholder i tillegg betydelige bidrag til ny fornybar produksjon og miljøvennlig forbruk. Slike avgifter er: CO₂-kvotekostnad, avgift til ENOVA, el-sertifikater og forskudd til nye sentralnettledninger. Summen av disse avgiftene vil dreie seg om 15 – 20 øre/kWh, hvor prisen på CO₂-kvotekostnadene de utenlandske fossilfyrte kraftverkene må betale, veier tungt. På grunn av de sterke samkjøringsforbindelsene med varmekraftland fører kvotekostnadene til at prisøkningen som følge av disse slår inn på prisene norske

vannkraftprodusenter oppnår. I tillegg til nevnte avgifter betaler norske strømkunder forbruksavgift (elavgift) fra 1.juli på 14,15 øre/kWh. Dette er en ren fiskalavgift, men det vil være rimelig å regne med at også en del av denne bør gå til miljøtiltak. Oversikten viser at norske strømkunder yter store tilskudd til miljøtiltak, og at de ovennevnte inntektene på 0,1 – 0,2 øre/kWh ikke betyr noe for å bygge ut mer miljøvennlig kraft i Norge.

Det er tydelig at norske strømselgere og vannkraftprodusenter ønsker å tjene mer på salg av OPG, og denne muligheten ser de ved å få norske strømforbrukere inn på ordningen til en vesentlig høyere pris. Eksempler på tilbud for levering av OPG til norske strømkunder er: 0,25 øre/kWh, 0,63 øre/kWh, 1 kr/dag, 1,50 kr/dag. Alle disse tilbudene ligger godt over det kraftprodusentene får for OPG fra utlandet. Direkte umoralsk er tilbudene på **kr/dag**. Disse utgjør for henholdsvis 1 og 1,50 kr/dag kr 365 og kr 550 **per år**. Dette utgjør opp mot 10 øre/kWh, dvs. 50 – 100 ganger beløpet av det kraftprodusentene mottar i dag for salg av OPG til utlandet. For dette beløpet garanteres de 100% fornybar strøm. Dette har de allerede fordi strømmen leveres fra vannkraftsystemet. Et rent lurei – på grensen til svindel - av kundene for å få dem til å betale et stort beløp uten at det ytes noen ting. Strømmen produseres og flyter nøyaktig som før uten OPG.

Noen leverandører driver videre en aggressiv markedsføring ved at de har inngått en avtale med forretninger som selger elektrisk utstyr. Når man kjøper en gjenstand, tilbys man en betydelig rabatt ved å gå over til eller forbli kunde hos en bestemt strømleverandør. Det neste som skjer er at man mottar et brev hvor kunden er registrert med en tilleggsavtale om 100% fornybar strøm «Grønt Valg» til **kun kr 1,50 per dag**. Disse utspillene fra kraftprodusentene gagnar ikke utbyggingen av fornybar kraft, og de skaper miskreditt til miljøaksjonen.

En leverandør reklamerer med følgende: «Fra 1.januar 2015 er alle innenlands spotkunder garantert 100% ren, fornybar energi fra utvalgte, innenlandske vannkraftanlegg. For deg som kunde betyr det at strømmen du bruker kommer fra fornybar energi. Godt for miljøet, og bra for deg!» Dette er i strid med den vedtatte bransjenormen om at det ikke er tillatt å markedsføre opprinnelsesgaranterte strømvavtaler med at de gir mer miljøvennlig strøm enn andre strømvavtaler.

Strømkunder; vær oppmerksomme på meningsløse tilbud om 100% fornybar strøm. Dere kan ha den beste samvittighet for at dere allerede betaler betydelige tilskudd for utbygging av ny fornybar kraft gjennom de ordinære avtaler. Strømmen du mottar er 100% fornybar. Det er absolutt ingen grunn til å legge « avlatspenger i produsentenes pengekister».